



## Orthopedische missie naar Rwanda

Vanwege de Covid-pandemie konden onze orthopedische equipes lange tijd niet vertrekken naar de twee landen waar onze stichting actief is, te weten de Republiek Congo (Brazzaville) en Rwanda. In het najaar van 2021 kleurde Rwanda gelukkig oranje op de coronakaart en dat betekende dat hulpverlenende equipes weer tot het land werden toegelaten. Natuurlijk wel met beperkingen, zodat bij aankomst onze equipe verplicht in een quarantainehotel moest verblijven.



Het team was samengesteld uit de orthopedisch chirurgen Jan Bos en Moyo Kruijt, operatie-assistente Marjo ten Kate en zaalverpleegkundige Mariane Snijkers. Voor Moyo Kruijt was het de eerste maal dat hij deelnam aan onze missies, de overige vrijwilligers hebben hiermee al veel ervaring. Sinds kort is in het ziekenhuis een net afgestudeerde lokale orthopedisch chirurg, dr. Jean Paul, aan het werk. Geassisteerd werden we door anesthesist Sixte en gipsmeester Fidele.



### Doelstellingen

Vaak wordt na terugkomst van onze equipe gevraagd: Hoeveel kinderen konden worden geopereerd? En zeker is het zo, dat het prachtig is wanneer gemeld kan worden dat er veel patiënten geholpen konden worden. Doch het is niet het hoofddoel van onze missies. De specifieke doelstellingen zijn:

- opleiding van artsen, fysiotherapeuten, verpleegkundigen en overige paramedici;
- aandacht leren voor optimale steriliteit in de operatiekamer;
- adviseren sterilisatieafdeling en wasserij;
- verstrekken van goede postoperatieve zorg, zoals pijnstilling, wondbehandeling, dossier invulling etc.

Naast het aanleren van wondzorg, pijnbestrijding en observatie van de patiënt, wordt aandacht geschonken aan hygiëne en correct invullen van het patiëntendossier. In opdracht van Broeder Kizito, de directeur van het ziekenhuis in Gatagara, waren patiënten tevoren geselecteerd. [Lees verder op pagina 2](#)

## Een goed en vooral gezond 2022!



Bestuur en vrijwilligers van Stichting Op gelijke Voet wensen U en de Uwen een goed en vooral gezond 2022. Laten we hopen op een jaar met gezondheid, licht en verdraagzaamheid. Dat we in Nederland en overal in de wereld Covid-19 de baas kunnen worden, zodat ook onze vrijwilligers hun activiteiten in Afrika

weer onbelemmerd kunnen oppakken. Gelukkig kwam ons werk ondanks de beperkingen niet geheel stil te liggen. In deze nieuwsbrief leest u er meer over. Vooruitkijkend constateren we dat er nog veel onzekerheden zijn. Maar plannen zijn gemaakt om dit jaar onze passie voor het zorgbehoevende kind in de Republiek Congo en Rwanda weer volledig in praktijk te kunnen brengen. Met de onmisbare steun van onze donoren. Hartelijk dank!



## Mobiel röntgenapparaat voor Gatagara

Er is gevolg gegeven aan de wens van het ziekenhuis in Gatagara in Rwanda om te kunnen beschikken over een beeldversterker: een mobiel röntgenapparaat, de z.g. C-boog. Hiermee is het mogelijk tijdens de operatie beelden van het lichaam te verkrijgen. De beeldversterker met een kostprijs van bijna € 80.000 werd geschonken door onze stichting en is midden 2021 geïnstalleerd.



Met dit mobiele apparaat kan de chirurg tijdens een operatie een beeld verkrijgen van het gebied waar geopereerd moet worden. Met behulp van röntgenstralen kun je het betreffende bot in beeld brengen en zo precies mogelijk bepalen waar je je incisie (huidsneede) moet leggen. Maar ook na de incisie kan dit apparaat je nauwkeuriger aangeven waar je precies

je schroeven of pennen moet plaatsen of waar precies de groeischijf ligt in geval van een epiphyseodese (vastzetten van de groeischijf). Na genezing is het soms nodig om schroeven of pennen weer te verwijderen. De beeldversterker kan je in dat geval exact aangeven waar je moet wezen zodat de incisie zo klein mogelijk kan blijven. Niet alleen de kwaliteit van de operatie wordt hoger, maar ook de duur van de ingreep kan korter worden.

De nieuwe C-boog is een grote aanwinst voor Gatagara Hôpital, waardoor dit ziekenhuis in de wijde omgeving – vooral op orthopedisch gebied – meer aanzien heeft gekregen. Maar het belangrijkste is zonder meer dat patiënten beter kunnen worden geopereerd.



De eerste twee dagen van de missie werden veel patiënten in consultatie gezien, resulterend in het maken van een operatieplanning. De consultaties waren ditmaal gecompliceerd, omdat de medische ploeg, maar ook de patiënten en hun begeleiders, getest moesten worden op Covid-19.

De OK-planning werd zodanig ingericht dat dr. Jean Paul veelal kon opereren onder supervisie van onze chirurg. Alhoewel allerhande orthopedische operaties kunnen worden uitgevoerd bestond het merendeel uit standsafwijkingen van de voet, zoals de klompvoet, en van de knie. Een vijftal patiënten werd geholpen met meerdere operaties. Het door onze stichting geschonken röntgenapparaat kon de ingreep veelal vereenvoudigen en qua tijdsduur verkorten.

## Bestuurswijzigingen

Afgelopen jaar zijn in de samenstelling van het bestuur van de stichting enkele wijzigingen opgetreden. Na bijna dertig jaar aan onze stichting verbonden te zijn geweest, besloot penningmeester Wilko Brink in februari dat het tijd was om in goede harmonie afscheid te nemen. Wilko gaf te kennen dat hij nieuwe bezigheden en nieuwe uitdagingen heeft gevonden, deels ook in het door hem geliefde Afrika. Het bestuur is hem zeer erkentelijk voor zijn jarenlange belangeloze inzet. Vervolgens vonden we Wilma van de Kerk bereid het bestuur te komen versterken. Wilma heeft jarenlange ervaring met onder meer kinderen met hersenbeschadiging en is zeer actief in onze neurogroep. Zij heeft aan verschillende missies naar de Republiek Congo deelgenomen. Wilma zal als bestuurslid specifiek de aangelegenheden van de neuro-groep gaan behartigen. Eind maart kwam het droevige bericht van overlijden van Piet van Kersbergen. Piet verzorgde de administratie van onze stichting. Ook hem zijn we postuum veel dank verschuldigd. In Jim van Leeuwen mochten we een nieuwe administrateur begroeten. Het is niet eenvoudig gebleken om voor de functie van penningmeester een vervanger te vinden. Hopelijk gaat dat toch dit jaar lukken. De eerder vacant gekomen functie van secretaris wordt als dubbelfunctie voor vast vervuld door de voorzitter.

# Spotlicht op één van onze vrijwilligers

Het is bijna 45 jaar geleden dat de eerste vrijwilligers van Op Gelijke Voet naar alle delen van de Republiek Congo (Congo-Brazzaville) afreisden. In de beginjaren was de inzet gericht op hulp aan poliopatiënten. Als gevolg van verlamingsverschijnselen kregen patiënten vervormingen van ledematen, waardoor ook gebrekkig lopen zelfs niet meer mogelijk was. De laatste grote polio-epidemie stamt uit 2010. Daarna heeft de aandacht van onze stichting zich verlegd naar kinderen met andere beperkingen. Vanaf 2012 zijn we ons gaan bezighouden met orthopedische zorgverlening. Enkele jaren later startten we met zorgverlening aan kinderen met hersenaandoeningen, specifiek kinderen met cerebrale parese. Eén van de vrijwilligers van onze orthopedische equipe is de Belgische verpleegkundige Mariane Snijkers. Zij schrijft over haar ervaringen:



“Ik ben gegrepen door het werk in Afrika. Bevangen door het Afrikavirus, zoals ik het noem. Dat gebeurde meteen toen ik in 2006 de eerste maal door een organisatie werd uitgezonden naar Rwanda. Sindsdien heb ik, soms meerdere malen per jaar, in meerdere Afrikaanse landen gewerkt. In 2016 ging ik voor het eerst mee met een equipe van Stichting Op Gelijke Voet. We werkten in een ziekenhuis in Brazzaville in de Republiek Congo. Mijn vrijwilligerswerk voor Op Gelijke Voet heeft in de jaren daarna een vervolg gekregen. In 2019 nam ik tweemaal deel aan een missie naar het ziekenhuis in het plaatsje Gatagara in Rwanda. Dat we anderhalf jaar niet konden afreizen naar Afrika deed pijn. Gelukkig konden we er afgelopen november eindelijk weer naar toe.”

## Hygiëne

“Mijn jarenlange ervaring als verpleegkundige kan ik goed toepassen in Afrika. Daar zijn de verpleegopleidingen minder intensief. Een groot aantal lokale collega's heeft zelfs in het geheel geen opleiding genoten. Voor mij is het daarom een prachtige gelegenheid om op basis van gelijkheid mijn kennis over te dragen. Dat betreft onder meer hygiëne op allerlei gebied: schone kleding, geen juwelen dragen, handen wassen na elk contact met de patiënt. Schone zalen, bedden ontsmetten zodra ze verlaten zijn, kinderen préoperatief voorbereiden volgens het protocol en nog veel meer.”

## Mentaal welzijn

“Zodra een kind terugkomt van de operatiekamer instrueer ik mijn Afrikaanse collega's. Dat betreft onder meer de observatie van een correcte lichaamshouding in bed en het opvolgen van de fysieke parameters. Ook een belangrijk aandachtspunt is pijnbestrijding. Pijn regelmatig evalueren met het stellen van vragen en uiteraard de pijn zo mogelijk behandelen. Een andere niet te verwaarlozen taak is het zorgdragen voor mentaal welzijn. Het is goed om de kinderen en ook de volwassenen zo snel mogelijk uit bed te halen en te laten lopen. Dan vinden ze zo snel mogelijk hun onafhankelijkheid terug.”



## Heerlijk werk

“Genieten doe ik zeker ook! Zodra het mogelijk is, breng ik de kinderen in het ziekenhuis bij elkaar. Samen spelen en ook van de goede lucht en de zon genieten. Dit komt een snelle genezing ten goede. Knuffelen, zingen, puzzelen en met de bal spelen hoort er ook bij. Heerlijk werk om te mogen doen. In België behoort kennisoverdracht niet tot mijn taak, in Afrika is het in feite mijn belangrijkste taak. De dankbaarheid van mijn Afrikaanse collega's tonen ze bij mijn vertrek met gezang en een mooie bloemenkrans. Ik popel om weer in het vliegtuig te stappen.”

# Oprichting Hambisela-groepen



Voor onze neurologische equipe is Covid vanaf maart 2020 spelbreker gebleven voor missies naar de Republiek Congo. Hoewel er medio 2021 hoop bestond dat in het najaar weer een missie kon plaatsvinden, is dit toch niet mogelijk gebleken. Onze fysio- en ergotherapeuten hebben hierdoor de groepen van behandelaars van kinderen met hersenbeschadigingen in Congo, met wie zij een trainingstraject zijn gestart, twee jaar niet kunnen bezoeken. De behandeling van deze kinderen met zogenoemde cerebrale parese (CP) is door onze vrijwilligers in 2015 in Congo vrijwel van de grond af op poten gezet. In het land was er tot dan toe voor ouders met CP-kinderen geen of nauwelijks aandacht.

Doelstelling is en was om kinderen met het CP-syndroom al naar gelang hun mogelijkheden aan school en aan het dagelijkse leven te laten deelnemen, waarbij de ouders geïnstrueerd worden over hoe te handelen met eten en drinken en houdingen zoals zitten, liggen, slapen en zo meer. Voor de training van de lokale behandelaars maken onze vrijwilligers gebruik van de in Zuid-Afrika ontwikkelde Hambisela-methode. In de twee grote steden van de Republiek Congo, hoofdstad Brazzaville en havenstad Pointe-Noire, zijn Hambisela-groepen gevormd. Hoewel onze fysio- en ergotherapeuten twee jaar lang ter plaatse geen training hebben kunnen geven, is wel via sociale media doorlopend contact onderhouden met de Hambisela-groepen. De deelnemers konden zo toch hun ervaringen uitwisselen met hun Nederlandse coaches.

## Bredere acceptatie

Inmiddels heeft het Congolese ministerie van Sociale Zaken officiële Hambisela samenwerkingsverbanden doen oprichten. De deelnemende behandelaars komen met regelmaat bij elkaar om ervaringen te bespreken en van elkaar te leren. We kunnen op dit moment constateren dat de Hambisela-groepen en de steun van de overheid die zij nu krijgen tot een bredere acceptatie van het CP-kind onder de Congolese bevolking hebben geleid. Radio en tv en regionale dagbladen in het land schenken nu met enige regelmaat aandacht aan deze kinderen. Bovendien wordt – sinds 2018 – jaarlijks op 3 december tijdens Wereld Gehandicapten Dag speciale aandacht besteed aan het gehandicapte kind in het algemeen en het CP-kind in het bijzonder. Met trots mogen we vaststellen, dat deze omslag bereikt werd dankzij de kennis en inzet van de vrijwilligers van onze stichting.



## Uw gift verandert het leven van kinderen

- Met 15 euro helpt u om een kind te laten aansterken voordat een corrigerende orthopedische operatie wordt uitgevoerd.
- Met 25 euro betaalt u de corrigerende spalken die na een operatie aan klompvoeten noodzakelijk zijn.
- Met 50 euro betaalt u een speciaal stoeltje voor kinderen met hersenbeschadiging.
- Met 180 euro (of 12 x 15 euro) betaalt u de corrigerende operatie aan één klompvoet en bijbehorende ziekenhuisopname.
- Met 300 euro (of 12 x 25 euro) betaalt u de correctie van twee extreme X- of O-benen.



## Knuffels gezocht!

Tijdens missies in Afrika geven onze teamleden kinderen die behandeld worden een knuffelbeest. Dat werkt positief. Onze voorraad knuffels begint echter snel op te raken. Wie kan ons helpen onze voorraad aan te vullen? Reacties graag aan [info@sogv.net](mailto:info@sogv.net). Onze patiëntjes zijn er heel blij mee!



## Colofon

Stichting Op Gelijke Voet  
Pijlkruidlaan 5  
2811 CM Reeuwijk

Tel. 06-53699796  
E-mail: [info@sogv.net](mailto:info@sogv.net)

IBAN: NL72 INGB 0695 0105 14  
KvK nr.: 41128548  
RSIN: 8160.72.395

Redactie:  
Kees Hagendijk | Tekstproducties, Gouda  
Opmaak en drukwerkbegeleiding: Diezign, Dordrecht